

men det stete dog ikke, og i Stedet for den som § 84. Dette er en bekendt Sag og Noget, som jeg bestemt kan udtale her, fordi det i Dvrigt saa ofte af dem, der have været med til at foreslaa Grundloven, er fremdraget i den offentlige Forhandling. Men naar man læser denne § 84, forekommer det mig, at den tyder hen paa en anden Art af Forsørgelse fra det Offentliges Side end den, som ydes gennem Fattigvæsenet. Der staar nemlig: „Den, der ikke selv kan ernære sig eller Sine, og hvis Forsørgelse ikke paaligger nogen Anden, er berettiget til at erholde Hjælp af det Offentlige, dog mod at underkaste sig de Forpligtelser, som Lovene herom paabyde“. Der er altsaa antydet, at Lovene kunne sætte forskellige Bestemmelser for forskellige Tilfælde, i hvilke der ydes Hjælp af det Offentlige. Naar man nu ser paa Grundlovens § 30 og den tilsvarende Paragraf i Valgloven, saa finder man der, at de, der ifølge Grundlovens § 30 b ere ubelukkede fra at udøve Valgret, ere de, der nyde eller have nydt Understøttelse af Fattigvæsenet, men i Valgloven ubstrækkes dette „Fattigvæsen“ i den Lids Mand til at betyde „det almindelige Fattigvæsen“, og der tilføjes: „eller som har modtaget nogen saadan Hjælp, medmindre den enten er tilbagebetalt eller eftergivet“. Nu forekommer det mig altsaa, at det er en bestemt Art af Understøttelse fra det Offentlige, som gjør, at den Bedkommende ikke kan udøve Valgret, medmindre han har godtgjort det Offentlige, hvad han har oppebaaret; men man har ikke tænkt sig, at det skulde være den eneste Art af Hjælp, der kunde ydes i Genhold til den Ret, der er givet i § 84. Netop naar der er henvist til Bestemmelser i Lovene, tyder dette paa, at der til en hæderlig Borger maa kunne gives en Art af Understøttelse, som ikke berøver ham hans borgerlige Rettigheder. Det er det, hvorom jeg tror, at der endnu skyldes en nærmere Bestemmelse, og denne havde jeg ventet var fremkommen i nærværende Lov; thi dette lille Anhang bagved om en fri Understøttelse er ingenlunde Noget, der kan komme til at raade Bod paa de store Ulemper, der plage ikke blot vort, men alle Samfund i Europa i denne Tid. Jeg maa desuden spørge: Naar der skal være Lighed i Landet, naar Ligheden skal være et Særkende for vort Lands Forsatning, hvorfor skulde der da ikke af det Offentlige kunne gives en Hjælp til en hæderlig Borger, som er af jævnere Stand, uden at hans borgerlige Rettigheder berøves ham, naar vi se, at de fornemste Slegter i Landet kunne nyde Godt af offentlige Foranstaltninger, uden at de lide Noget. Nu ville De maaske sige til mig: Fruentimmer ere endnu ikke valgberettigede, men jeg siger, at dette er analogt, og at, dersom der skal være Jævner i det ene Tilfælde, burde der ogsaa være det i det andet, og naar der ikke er det i det ene, burde der heller ikke være det i det andet. (Stemmer: Jævner!) Ja, der er Jæv-

ner ved at blive berøvet sine borgerlige Rettigheder. Hvis jeg skulde blive berøvet min Valgret, vilde det krænte mig dybt, og saaledes er der vist Mange, der føle det, naar Sygdom har berøvet en Familiefader hans Valgret. Husfaderen har ikke til enhver Tid kunnet staffe det Fornødne, men har havt Valget imellem at lade sine Kjære dø eller udsætte sig for den nedfattende Bestemmelse, der er hæftet til den Hjælp, han søger. Dette forekommer mig at være noget særdeles hæsligt og at være en Ret, som hænger sammen med den Udøvelse, man har givet denne Bestemmelse i de senere Aar, efter at vi have faaet Grundloven. Derimod erkjender jeg fuldstændig, at den Slags Folk, som kommer ind under det almindelige Fattigvæsen, og som jevnt hen ikke har kunnet ernære sig selv — og det er vist for det Meste saaledes, i alt Fald i mangfoldige Tilfælde, at Grunden dertil er Bedkommendes egen uforfvarlige Bandel, der berøver ham Evne til at virke som et forstandigt Menneffe — bør være Gjenstand for en sliq Ubelukkelse. Men paa den anden Side maa jeg naturligvis finde, at man ogsaa der kan gaa til det Stridt; jeg har foreslaaet ved et andet Lovforslag, som jeg har indbragt i Aar, fordi Opreisning her jo er ligesaa nødvendig og god, som den kan være i visse andre Tilfælde f. Ex. lige overfor Folk, der have været straffede. Men det er dette, jeg vil sige, at naar det, der her bydes, skal være det endelige og sidste Ord fra Regjeringen til Løsning af de Vanskeligheder, som reise sig i Samfundet med Genhyn til de mindre Formuendes Stilling, saa beklager jeg det; men da Regjeringen ikke har sagt Noget endnu i denne Henseende, skal jeg ikke opholde mig videre derved. Det glæder mig at høre, at den ærede sidste Læser, som er en lofkyndig Mand, har opfattet § 26 paa samme Maade som jeg og derimod ikke som det ærede Medlem for Københavns Amts 4de Valgkreds (K. Pederfen), der troede, at den Hjælp, der var bleven ydet som Sygehjælp, ikke skulde kunne have den indskrænkende Indflydelse efter § 30 i Grundloven paa den Bedkommendes Valgret. Saaledes forstod jeg det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Nimstad), at han nemlig mener, at ogsaa den, der har nydt Understøttelse af Fattigvæsenet som Sygehjælp, har mistet sin Ret til at være Valger, indtil han har tilbagebetalt Understøttelsen til det Offentlige. Jeg vil nu sige, at der maatte kunne opstilles saadanne Klasser af Trængende, som kunde bringes ind under en mere human Bestemmelse, og at der burde gives dem de Rettigheder, som ere antydede i Grundlovens § 84, uden at der dertil skulde være knyttet nogen indskrænkende Bestemmelse med Genhyn til deres borgerlige Rettigheder. Dommen om, hvilken Klasse den Bedkommende skulde falde ind under, vil jeg meget gjerne indrømme, maatte, som det ærede